

AŞK OLSUN

Eski Ozanlardan Sevda Őirleri

Derleyen ve eviren: Cell ster

AŞK OLSUN

Eski Ozanlardan Sevda Őirleri

Can Klasik

Aşk Olsun / Eski Ozanlardan Sevda Şiirleri

Derleyen ve çeviren: Celâl Üster

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Homer Kitabevi, 2005

Can Yayınları'nda 1. basım: 2020

3. basım: Eylül 2023, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelavuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-4197-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah., Eski Büyükdere Cad., İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

AŞK OLSUN

Eski Ozanlardan Sevda Őirleri

Şiir

Derleyen ve eviren

Celâl Üster

♥can

Celâl Üster'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları

Körün Taşı, 2018

Bir "Çevirgen"ın Notları, 2019

CELÂL ÜSTER, 1947'de İstanbul'da doğdu. İlkokulu Şişli Terakki Lisesi'nde okudu; İngiliz Erkek Lisesi ve Robert Academy'yi bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğrenim gördü. George Thomson'ın *Tarihöncesi Ege* adlı yapıtının çevirisiyle 1983'te *Yazko Çeviri* dergisinin Azra Erhat Çeviri Ödülü'ne değer görüldü. *İzlerimiz, Yeni Dergi, Yeni Adımlar, Aries, Sözcükler, Notos* gibi dergilerde çevirileri yayımlandı. Gelişim Yayınları ve Adam Yayıncılık gibi yayınevlerinde ve *AnaBritannica Genel Kültür Ansiklopedisi*'nde editörlük yaptı. *Belgelerle Türk Eczacılığı, National Geographic Fotoğraflarıyla İstanbul, Metropolis: Ana Tanrıça Kenti, Unforgettable/Unutulmaz Dizisi, Ortak Kültürel Miras: Birlik İçinde Çokluk* gibi kitapların editörlüğünü; 1982-1993 ve 2008-2014 arasında *Cumhuriyet* gazetesinin kültür editörlüğünü; ilk yayımlandığı yıllarda *Cumhuriyet Kitap*'ın, uzun yıllar *P Dünya Sanatı Dergisi*'nin, 2003-2008 arasında Can Yayınları'nın yayın yönetmenliğini üstlendi. *Yeni Yüzyıl, Yeni Binyıl* ve *Radikal Kitap*'taki "Yeryüzü Kitaplığı" yazılarını *Cumhuriyet Kitap*'ta sürdürdü. Robert Louis Stevenson, H.G. Wells, Jaroslav Hašek, James Joyce, Isaac Bashevis Singer, D.H. Lawrence, Julius Fučík, Liam O'Flaherty, George Orwell, Wolfgang Borchert, Juan Rulfo, Iris Murdoch, Maurice Sendak, Roald Dahl, Jorge Luis Borges, İsmail Kadare, Mario Vargas Llosa, Paulo Coelho, Willis Barnstone ve John Berger gibi yazarların yapıtlarının yanı sıra Marx ve Engels'in *Komünist Manifesto*'su ve Lenin'in *Devlet ve Devrim*'i gibi Marksist klasikleri dilimize kazandırdı. Eski çağlardan günümüze ünlü yazarlar ve düşü-

nürlerden özlü sözleri *Sözü Özü*, eski ozanlardan sevda şiirlerini *Aşk Olsun* adlı kitaplarda bir araya getirdi. *İngiliz ve Amerikan Edebiyatında Kısa Öykünün Büyük Ustaları* adlı bir seçki hazırladı. *Körün Taşı* (2018) ve *Bir “Çevirgen”in Notları* (2019) adlı kitapları yayımlandı.

İÇİNDEKİLER

Öndeyiş.....	13
Sümer Şiiri.....	29
Eski Mısır	31
“Şarkılar Şarkısı”	36
Homeros	37
Arkhilokhos	38
Megara’lı Theognis	39
Sappho	41
Shi Jing ya da Şiir Klasığı.....	43
Anakreon	44
Simonides	47
Sophokles	48
Praksilla	49
Menandros	50
Philetas	51
Kallimakhos	52
Nossis.....	53
Asklepiades	54
Poseidippos	57
Timokles	58

Meleagros.....	59
Diophanes.....	63
Parmenion.....	64
Philodemos.....	65
Catullus.....	66
Rufinus.....	68
Ovidius.....	71
Lollus Bassus.....	73
Marcus Argentarius.....	74
Dionysos Sophistes.....	76
Mallianaga Vatsyayana.....	77
Petronius.....	80
<i>Sattasai (Yedi Yüz Şiir) Gldestesi</i>	81
Tzu Yeh.....	84
Palladas.....	85
Kalidasa.....	86
Mabeyinci Pavlos.....	87
Zhang Jiuling.....	89
Prenses Yoza.....	90
Takayasu Ořima.....	91
Li Bo.....	92
Otomo Yakamoçi.....	94
Du Qiuniang.....	95
Bhavabhuti.....	96
Hsue Tao.....	97
Otomo Sakanoe Hanım.....	98
Kasa İratsume.....	99
<i>Amaruřataka ya da Amaru'nun Yüz Őiri</i>	100
Vikatanitamba.....	101
Yukon Hanım.....	102

Ono Komaçi.....	103
Ki Tomonori.....	105
Du Mu.....	106
Arivara Narihira.....	107
Fucivara Tokihira.....	108
Sei Şonagon.....	109
Oşikoçi Mitsune.....	110
Mibu Tadamine.....	111
İzumi Şikibu.....	112
Liu Yung.....	113
Şilabhattarika.....	114
Ouyang Xiu.....	116
Yan Jidao.....	117
Ömer Hayyam.....	118
Li Zhiyi.....	119
Li Ch'ing-Chao.....	120
Cayadeva.....	122
Mahadevi.....	123
Saygyo.....	124
Koho Kenniçi.....	125
Zhang Keqiu.....	126
İkyu Socun.....	127
Lalleşvari.....	129
Mira Bai.....	130
Vidyapati.....	132
Hsu Cingfan.....	133
Srngarakarika.....	134
Bihari.....	135
Eski Yunan Şiirinin Adsız Sansız Ozanları.....	136
Eski Japon Şiirinin Adsız Sansız Ozanları.....	139

ÖNDEYİŞ

İnsanlığın en eski öykülerinden biridir, Eski Ahit'in "Tekvin Kitabı"nda anlatılır: Babilliler, görkemli bir kent ve "başı göğe değen" bir kule yapmak isterler. Tanrı, nedendir bilinmez, belki de kimsenin kendi katına erişmesini istemediğinden, kulenin yapımını durdurmaya karar verir. Bunun için de, kulenin yapımında çalışan işçilerin dillerini o denli karıştırır ki, sonunda birbirlerini anlayamaz olurlar. Kule hiçbir zaman bitirilemez, halk dünyanın dört bir yanına dağılır.

Kimi bilginler, bu söylencenin esin kaynağının, Babil'deki Marduk Tapınağı'nın kuzeyinde bulunan ve Babil dilinde *Babilu* (Tanrı Kapısı) diye bilinen *ziggurat* olduğunu söylerler. İlk söz oyunlarından biri olsa gerek: Tekvin'in (Eski Ahit, "Yaratılış") 11:9 bölümünde, *Babel* ve *balal* (karıştırmak) sözcükleri arasındaki söyleniş benzerliğinden yararlanılır: "Bundan dolayı onun adına Babil dendi; çünkü Rab bütün dünyanın dilini orada karıştırdı..."

Anlaşılan, Tanrı'nın yarattığı o "dil karışıklığı"na çok şey borçluyuz: Dillerin çeşitliliğini, onca ayrı dillerde yazılan edebiyat yapıtlarının esriten büyüsünü, bin bir dilin birbirine benzer benzemez sözcüklerinin, sözdizimlerinin apayrı güzellikteki söylenişlerini, dillerin insanlığa bambaşka düşünme olanakları tanıyan özelliklerini... Ne çok şey! Her şey!

* * *

Elinizdeki kitapta, İÖ 2000 dolaylarından 17. yüzyıla uzanan çok geniş bir zaman kesitinde yazılmış şiirler bir araya geldi. Farklı çağlar, ülkeler ve uygarlıklardan ozanların farklı dillerde söyledikleri, yazdıkları şiirler. Ama ortak bir dilleri de var bu ozanların: “Aşk”ın dili. Gerçekten de, ister Sümer dilinde, ister Eski Mısır dilinde; ister Yunanca, ister Latince; ister Sanskrit dilinde, ister Çince ya da Japonca yazılmış olsunlar, bu kitapta-ki şiirlerde “aşk”ın ortak dilini bulacaksınız. Hiçbir çağ, hiçbir uygarlık yok ki, “aşk”sız bir dönem yaşanmış olsun. Hiçbir çağ, hiçbir uygarlık yok ki, şiirsiz bir dönem yaşanmış olsun.

İnsanlığın, bilebildiğimiz en uzak geçmişinden günümüze “aşk” hep var. Din, dil, soy tanımıyor, genç yaşlı dinlemiyor, güzele çirkine bakmıyor. Kime vurgunsak, o bizim dinimizden; kimi seviyorsak, o bizim dilimizi konuşuyor; kime sevdalıysak, o bizim soyumuzdan. En genç o, en güzel o, en soylu o.

İnsanlığın bulgulayabildiğimiz en eski uygarlıklarından bugüne, sanat da hep var. Gerçekliği kimileyin yansılayarak, kimileyin yansıtarak. Düşlerin getirdiği esinlerle. Bazen bir mağaranın, bazen bir sarayın duvarında. Pişirilmiş bir toprak parçasında ya da bir ağaç yontuda. Bir tuvalde ya da bir yapıda. İmgede ve oylumda. Söz ve yazıda. Anlatıda ya da şiirde.

Aşk Olsun adını verdiğim bu kitabın özü, Ferit Edgü’nün, *P Sanat Kültür Antika* dergisinin “Aşk ve Sanat” sayısına yazdığı sununun satırlarında saklı. Kaldı ki, kitap, adını da oradan aldı:

[...] Sanat da, aşk da güçlerini başkaldırıdan alıyor. Yalnız ölüme değil, tüm olanaksızlıklara, insancıl olmayan her şeye. Yaşama kazandırdıkları anlamın temelinde yatan da bu. Aşkın yıktığı manastır duvarları, kuruttuğu ırmaklar, göller, yesherttiği çöller; Ferhat’ın deldiği dağ, Yunus’un benliğini saran aşk, yandığı od, evrensel aşkın sanattaki yansımalarından başka bir şey değildir. Aşkı evrensel kılan sanattır. Çünkü, sanat yoluyla dile gelen aşklarda, yani şiirlerde, efsanelerde, masallarda, romanlarda, destanlarda, yontularda, resimlerde, minyatürlerde, aşkın ortak bir dili vardır. Doğuda, Batıda, Kuzeyde, Güneyde, biçimler, renkler, sözcükler değişebilir. Bizim halk dilimizde bir Min’el Aşk’tır, Fransızcada Roland’ın Şarkısı. O, Karanlık denen Ortaçağ aslında, gizli, gizemli bir aşk sanatı çağıdır. Denebilir ki, tüm çağların ve

uygarlıkların sanatında aşksız bir dönem yoktur. Bir sayımı yapılmamıştır ama, yeryüzünde yazılan şiirlerin yarısından çoğunun dolaylı ya da dolaysız aşk şiirleri olduğu söylenebilir. Resimdeki çıplaklar, anatomi biliminden çok aşk bilgisinin ürünleri değil midir? Hattâ portreler? Sanat tarihine baktığımızda, aşk olmasaydı sanat da olmazdı diyenlere hak vermemek mümkün değil. Sanat ve Aşk. Aşk Olsun! Çünkü, aşk olduğunda, göreceksiniz, zaten sanat da oluyor.¹

* * *

Bu kitap, aşka mısra düşürmüş ozanların kitabı. Şiirlerin kimi, tene duyulan tutkuyla yakılmış; kimi, ayrı düşülen sevgilin özlemiyle; kimi, sevilenin yüz vermeyişlerinin yasıyla. Tanrı'nın, evreni, güzelliğini seyretmeye doyamadığı için yarattığına inananlarsa, evrende yansıyan Tanrı güzelliğine duydukları "aşk"ı, güzelden güzelliğe evrilen bir "aşk"ın duyumsamalarını ölçüye uyağa vurmuşlar.

* * *

İÖ 3000 yılın da ötesine uzanan Sümer uygarlığının, Mezopotomya'nın bereketli coğrafyasında, insanlığa tekerlekli taşıtları, çömllekçi çarkını, çiviyazısını, bilinen ilk yasa metinleri ve ilk kent devletlerini armağan ettiğini biliyoruz. Bilinen ilk aşk şiiri de, bugün İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nde sergilenen bir Sümer tabletinde. Aşk Tanrıçası İnanna adına söylenmiş bir şiir:

[...]

*Ey güvey, bırak sevip okşayayım seni,
civanım, balla yoğur gövdemi [...]*

*Tatlı, yumuşak döşegimizde
safasını sürelim aşkımızın.*

*Yakışıklım, bırak sevip okşayayım seni,
adamım, balla yoğur gövdemi.*

[...]

* * *

1. Ferit Edgü, "Aşk ve Sanat", *P Sanat Kültür Antika*, Sayı 24, Kış 2001 Bahar 2002.

İÖ 3000'den başlayarak gelişen Eski Mısır uygarlığı, günümüze çok zengin bir sanat kalıtının yanı sıra hiyeroglifle yazılmış edebiyat metinleriyle şiirler de bırakmış. Bunlar arasında, kuşkusuz, sevgililere yazılmış dizeler de var. Mısırlıların “sevi seslenişleri”nde, binlerce yıl öncesinden bugüne, değişeni ve değişmeyeni görmek olası.

Sözgelimi, adını sanını bilmediğimiz Mısırlı bir ozan, bir gönül vurgunu, bir firavununcirinin altına oturmuş, timsahların kol gezdiği ırmağa bakarken aklına karşı yakadaki sevgilisi düşmüş, o zaman dudaklarının arasından dizeler dökülmüş:

[...]

*Sevdalım karşıda beni bekliyor,
Irmak aramızdan akıp gidiyor,
kumsalda timsahlar dolanıyor.*

*Umurumda mı, dalıyorum ırmağa,
yüreğim yarıyor azgın suları
bir yiğidin korkusuzluğuyla.*

*Gözü dönüklüğüm
sana olan aşkımdan, ey sevgili,
ırmağa değil, aşka düşmüşüm.*

* * *

Kitabımızın önemli bir bölümü Eski Yunan ozanlarının şiirlerinden oluşuyor: Evlenmek istediği kızdan yüz bulamayınca Thassos Adası'na gidip askere yazılan, ama şiirlerinde savaşı bir kez bile yüceltmeyen Arkhilokhos; dizelerinde Eros'la Aphrodite'nin gücüne sığınan Megara'lı Theognis; lirik şiirin anası Lesbos'lu Sappho; İonya'nın son büyük lirik ozanı Anakreon; Aiskhylos ve Euripides'le birlikte tragedyanın üç büyük babasından biri, Sophokles; kısa lirik şiirleri Atina'nın içkili şölenlerine ezgi edilen Praxilla; epigramma geleneğinin en iyi ozanlarından Asklepiades; aşk ve ölüm izleklerine düşkün Meleagros; Epikuros'un öğretisini Roma'ya taşıyan Philodemos...

Arkhilokhos'un kısacık şiirinde, sevdiğinin kırılğan güzelliğini de, ozanın kırılan yüreğini de duyumsamak olası:

*Severdi incecik bir mersin dalıyla
Göz alıcı bir gonca gül tutmayı elinde,
saçları omuzlarını ve sırtını örterdi.*

Anakreon'un "ağırbaşlı" şiirler de yazdığı söylenir, ama aşkı ve şarabı yücelten yapıtlarıyla yüzyıllar sonra Ronsard'ı, Leopardi'yi de etkilemiş. Ne ki, "mercan terlikli kız"a yazdığı dizeler, besbelli, yaşlılığına gelmiş:

*Altın saçlı Eros Tanrı
vurdu yine beni yüreğimden.
Hadi, dedi, çal gönlinü bakalım
şu mercan terlikli kızın.
Ama neyleyim, kız Lesbos'un içinden,
gülüp geçer ak saçlarıma,
aklı fikri bir başka kızda.*

Bilmem, Antikçağ Yunan kültürünün, neredeyse bütün Batı kültürü için bir model oluşturduğunu söylemeye gerek var mı? Günümüz edebiyatında da geçerli olduğunu söyleyebileceğimiz türlerin o dönemde ortaya çıktığı, Batı felsefesinin temellerinin o dönemde atıldığı, edebiyat kuramının da bu felsefenin bir parçası olarak o dönemde geliştirildiği açık. Klasik öncesi, klasik ve Helenistik dönemlerin ozanlarının Batı edebiyatını ne denli derinden etkiledikleri bilinmez değil. Ama burada, beni daha yakından ilgilendiren, kaynakları, doğası ve ikliminin azımsanmayacak bir parçasını Anadolu'ya, özellikle de Ege'ye borçlu olan bu şiirlerin bize alabildiğine yakın düşmesi, adamakıllı bizden olması.

* * *

Batı kültürünün, Eski Yunan'dan sonra bir başka ana kaynağı da Eski Roma. Latin edebiyatının İÖ 70'ten İS 18'e uzanan altın çağında, düzyazıyı şiirle buluşturan yergili komedyalar kaleme alan Marcus Terentius Varro, "Romalıların en bilgisi" diye ün salmış. Büyük destanı *Aeneis*'te kendinden önceki söz sanatlarını ustaca kullanan, eskil kaynaklardan yola çıkarak Romalılara handiye bir ulusal tarih biçen Vergilius, birçok

eleştirmence en büyük Latin şairi sayılmış. Horatius, Roma toplumunun uygar, zarif ve kültürlü bireyinin en tipik ozanı olarak değerlendirilmiş. Bu aşk güldestesinde tadımlık dizele-riyle yer alanlar ise Gaius Valerius Catullus, Ovidius ve Petronius Arbiter.

Lirik ögeyi öne çıkaran Latin ozanları kuşağının belki de en önemli temsilcisi Catullus'un, Lesbia için yazdığı yirmi beş kadar şiir, evli bir kadınla arasındaki yoğun, ama mutsuz bir aş-kın ürünü. Ovidius'a bakılırsa, bu kadının asıl adı Clodia imiş. Belki de, kadının evliliğine saygısından Lesbia adını yeğlemiş Catullus. Ama, Lesbia adı, Lesbos'lu ozan Sappho'yu da çağ-ırıştırıyor, çağlar öncesinin lirik şiirinin kalıtlarını üstleniyor:

*Yanında oturan, kahkahalarını
duyan bir erkek görsem,
tanrıdır derim; tanrı ne kelime,
tanrıdan da yücedir gözümde.
Aklımı başımdan alıyorsun.
Soluğum kesiliyor, Lesbia'm, seni görünce.
Dilim tutuluyor, gövdem tutuşuyor,
çingiraklar çalıyor, gece iniyor gözlerime.
[...]*

Ovidius, Latin şiirinin bir başka büyük ustası. Bugün onu herkes *Aşk Sanatı*'yla tanıyor. Ama zamanında Ovidius'un ba-şını yiyen de bu kitap olmuş: İmparator Augustus'un ahlaksız-lıkla suçladığı şair, çok geçmeden kendini Karadeniz kıyıların- da sürgünde bulmuş. Sonradan, hükümdar belki bağışlar diye, alaycı bir özeleştirici niteliği taşıyan *Remedia Amoris*'ni (Aşkın Çaresi) yazdıysa da para etmemiş. Onun için ben yine de *Aşk Sanatı*'ndan dizeleri yeğleyeyim dedim:

*[...]
İnan, dünyanın öbür ucuna gidecek değilsin,
Bil ki, cirit atar gökçe dilberler burnunun dibinde.
Perseus karaderililer ülkesinden kaçırılmış Andromeda'yu,
Frigyalı Paris, Helene'yi Yunan diyarından kaldırmış, hikâye;
Roma'da bakmaya kıyılmayan güzeller kol gezer,
Dünyanın tekmil yosmaları burada toplanmış dersin.
[...]*

Petronius'a gelince, o, kimi eleştirilenlerce roman türünün ilk örneği sayılan *Satyricon*'un yazarı. Avrupa edebiyatında sonraki yüzyıllarda önem kazanacak olan grotesk tarzın öncülerinden. Zamanının en etkili yergi ustalarından biri. İmparator Neron'un, saray eğlencelerinden sorumlu zevk danışmanı. Konuklarına verdiği görkemli bir şölenin sonunda damarlarını keserek canına kıymış. Petronius'un da birçok dizesine aşk yol göstermiş:

*Uykum dağılır, ruhum
Seni arar geceleyin. Döşüğimde
Bir başıma, gövdeme yenik düşerim.
Yalancı düşlerinde uykunun,
Bir bakarım, yanıma uzanmışım.
Hadi, gel, düşlerim gerçek olsun,
Uykuyu bozguna uğratalım.*

* * *

Çok eskilere gidersek, sanırım, Hind edebiyatından çok, Sanskrit edebiyatından söz etmek gerekir. Geçmiş İÖ 1800'lere uzanan Sanskrit için, İslamın yayılmasından önceki dönemde Hindistan'ın en önemli kültürel gücü durumuna gelen Brahmanların dili de denilebilir. İlk örnekleri, Veda ilahileri; başka bir deyişle, Hindu dininin kutsal metinleri. Ayin ve adak tapımı çevresinde gelişen, bazıları edebî açıdan büyük değer taşıyan bu ilahiler, genellikle tanrıları yüceltici övgüleri içeriyor. Ama derlemelere sonradan eklenen ve daha çok halk kültürüne özgü öğeleri barındıran "Atharvaveda"da, tılsımlı sözler ve büyüler de yer almış; büyüler arasında aşk büyüler de var.

Hindu dininde, neredeyse kutsal sayılan sevişme, yaşamın onsuz edemediği bir şey. Hindli ozanlar, Hindu erotologyasının engin kaynaklarından yararlanmışlar; sevişmenin hazlarını insan bedeni için besin kadar gerekli görmüşler.

Vatsyayana'nın, düzyazı şiir de diyebileceğimiz *Kama Sutra*'sı, adını, Hind mitolojyasındaki Aşk Tanrısı Kama ile Hindu dininin özdeyişleri Sutra'lardan almış; özellikle sevişmenin yöntemleri ve hazlarına ayrılan bölümleriyle tüm insanlığı etkilemiş.

Aşk Olsun'da, MÖ 3000 dolaylarından MS 17. yüzyıla uzanan çok geniş bir zaman kesitinde yazılmış şiirler bir araya geldi. Bambaşka çağlar, farklı ülkeler, apayrı uygarlıklardan ozanların kendi dillerinde söyledikleri, yazdıkları şiirler. Ama bu ozanların ortak bir dili de var: "Aşk"ın dili. Bu kitaptaki şiirlerde, hangi dilde yazılmış olursa olsun, "Aşk"ın ortak dilini bulacaksınız. Hiçbir çağ, hiçbir uygarlık yok ki, "Aşk"sız bir dönem yaşanmış olsun. Hiçbir çağ, hiçbir uygarlık yok ki, "Şiir"siz bir dönem yaşanmış olsun. "Aşk"a ve "Şiir"e kimse yasa koyamamış, "Aşk"ın da "Şiir"inde en yüce yasası kendisi olmuş...

#dünyaklasikleri #tarih #şiir #doğu #batı #aşk

Kapak resmi: Giovanni Maria Benzoni

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [X](#) canyayinlari

ISBN 978-975-07-4197-5

şiir

9 789750 741975